

## Murkovim sinovom iz Lancove vasi in njihovim pomočnikom nakradeni med ne bo sladek

Čebelarstvo predstavlja na področju ptujskega okraja važen gospodarski faktor, ki sicer ni zajet v okrajnem petletnem planu, za to ni čudno, da obstojajo škodljivci, ki ogrožajo razvoj čebelarstva.

V Lancovi vasi je imel Stajner Albert iz Zetala na ajdovi paši čebele. V noči med 1. in 2. septembrom t. l. so bile te čebele žrtve tatov, ki so vlomili v čebelnjak. Vanj so prišli vlomilci skozi streho, z žveplom uničili 5 panjev čebel, odprli vrata čebelnjaka in so odnesli satovje z medom. Vidni sledovi niso ostali. Težko je bilo lastniku čebel izreči sum.

Tov. Božič Anton je pripravnik milničar na postaji NM Vid pri Ptuj. Lotil se je naloge izsleditve storilcev. Prvič se mu ni posrečilo izslediti tatov medu, vendar se s tem ni pomiril. Nedvomno je bilo, da so vlomili v čebelnjak domačini. Našel je način, ki mu je

omogočil odkritje vlomilcev. Na senu družine Murko Konrada iz Lancove vasi št. 23 je bil najden škal z medom odnosno s satovjem. Treba ga je bilo odkriti, kar je zahtevalo Božičevo vztrajnost in iznajdljivost. V nadaljnji preiskavi je tov. Božič dognal, da so vlomilci Murko Alojz, Konrad in Jože. Slednja dva sta se iz strahu pred odgovornostjo oddaljila v Haloze, vendar to ni nič pomagalo. Kot glavna krivca sta Murko Konrad in brat Jože predana javnemu tožilstvu, ki sta kot sotorilce navedla tudi Sitar Ivana, Mlakar Matevža, Svenšek Ivana in Franca, Kranjc Franca iz Lancove vasi.

Med ljudstvom ni težko odkriti poedincev, ki so jim organi NM neprijetni pojav, vendar gleda večina ljudstva v mladih, iznajdljivih in skromnih članih NM svoje dobre zaščitnike v borbi proti sovraženikom ljudske imovine, delamržežem in špekulantom.

L. P.

## Tudi gasilci sodelujejo pri gradnji socializma

Bežen pogled v prvo polletje 1949. leta in pozneje v letošnjem letu nam kaže v mednarodni politični situaciji velike podvige in borbo svobodoljubnih narodov Evrope, Azije in Afrike proti kapitalizmu. Angloameriški imperialisti z Well Streetom na čelu poskušajo s pomočjo raznih Churchillov, Deveyev in drugih, zanečiti novo klanje. To se ji manj posrečilo in se jim v bodoče tudi ne bo, ker so sile miru in napredna vedno močnejše ter bodo vsak tak poizkus zatrlje že v kalu. V domovini smo pričeli leto 1949, odnosno končali leto 1948 z raznimi kongresi, ki so nam nakazali in začrtali pot za tretjo leto petletke. Na vasi se je pričela vedno ostrejša razredna borba med ostanki kapitalističnih elementov ter velikimi množicami, ki obsojajo izdajalstvo in sabotersko politiko kulaka in zahtevajo proti njemu najostrejša ukrepe, združujejo pa se v kmečko obdelovalno zadrugo, ker vidijo potrebo po večjem donosu, zmanjšanju proizvodnih stroškov in pogoj za dvig življenske ravni.

Razvijajoče industrije gradimo s pospešenim tempom, čeprav nam kapitalistični svet s svojo trgovinsko politiko hoče predvsem škodovati, po drugi strani pa klevetniška kampanja resolucije informirajo ter gospodarski pritisk in blokada demokratičnih držav. Vse te težkoče in objektivne težave pa nas niso strle, temveč se je vsa delavna ljudstva stmnjeno okrog naše Partije in njenega vodstva zagrizle s podvojeno silo v izgradnjo socializma. Ni je sile, ki bi nas gradnji ovirala ali motila. Mi kot zvesti Titovi borci gradimo dejansko socializem in smo s svojim delom dokazali, da dejansko prekašamo našo sosednje demokratične države razen SZ.

Pri vsej tej borbi za izvedbo plana pa ne zaostajajo naši čuvarji splošnega ljudskega imetja — gasilci. Tudi oni hočejo doprinesiti svoj delež k ustvaritvi socializma, saj so naredili do polovice avgusta t. l. 14.247 udarniških ur pri raznih gradnjah v ptujskem okraju. Lastne delovne brigade gasilci doslej še niso formalno organizirali pa se sedaj, katera bo šla na udarniško delo v tovarno Strlišče. To bo nov udarec klevetnikom informirajo, kajti

vsako delo, ki ga opravi naš delavec je zausnica klevetnikom naše Partije. Kot posamezniki — gasilci pa so se vključevali gasilci tukajšnjega okraja v frontne brigade, kjer jih je bilo 265 po številu in naredili skupno pri gozdnih akcijah 79.500 udarniških ur s svojimi konji in vozovi.

Poleg vseh teh javnih del pa so gasilci zvesto čuvali ljudsko imovino, saj so porabili na vseh požarih skupno 3.102 uri in s tem preprečili za 180.000 din škodo na zadržnem imetju, za 4.176.048 din, na državnim imovini in za 18.461.388 din na privatnem premoženju. Vse to so ogromne številke in lahko vidimo, kako ogromno škodo lahko naredi ogenj v pol leta. Zato je nujno, da se gasilstvu posveti res večjo pažnjo, da očuvamo ljudsko premoženje pred uničevalcem — požarom.

Tudi gasilci so tisti, ki so sprevidel, da je boljša obdelava s skupnim obdelovanjem in so pričeli vstopati v kmečke obdelovalne zadruge, kjer jih imamo danes že 22 po številu, 22 novih graditeljev socializma na vasi.

Poleg svojega ogromnega dela gasilci niso zanemarjali študija, ter imeli v letošnjem letu že 6.381 ur pri strokovnih predavanjih, 282 ur pri političnih predavanjih in 1168 ur pri raznih tečajih in kočno pri gasilskih vajah 38.955 ur. Vse te številke kažejo, da gasilci v ptujskem okraju ne spijo, temveč se nenehoma izobražujejo za čimboljšo izvedbo požarne nevarnosti na terenu. Slabše je v vrstah gasilstva s političnim študijem, kar bi bilo nujno, da se pospeši. V vsakem centru gasilskega društva je prav gotovo vsaj en sposoben voditi študij, kateri bi lahko mnogo pripomogel k ideološki izgradnji članov gasilstva, kajti enkrat za vselej je treba pomesti s staro miselnostjo — vsak gasilec mora biti danes seznanjen s svetovnimi in domačimi dogodki, ker le na ta način bo lahko sledil času, v katerem se nahajamo.

Pozabiti pa ne smemo, da so gasilci posvetili mnogo pozornosti tudi svojim gasilskim domovom in orodju. Po okupaciji so bili že delno popravljani gasilski domovi v Bukovcih, Šikolah, Mezcih, Govcih, Trgovšču, Ormožu in Vel.

## Vozniki, pripravite se na „Teden cest“

Okrajni petletni plan zajema potrebo obnove uničenih odsekov okrajnih cest in potrebo po rednem vzdrževanju okrajnih cestišč. Osnovni del teh nalog bo opravljen z investicijami v znesku 36.240.000 din, dodatni del pa bo izvršen s pomočjo množičnih prostovoljnih akcij v »Tednu cest« v času od 16. do 23. oktobra t. l.

Lastnikom in upraviteljem motornih in vprežnih vozil je jasno, kaj predstavljajo za vozila uničeni predeli cest in kolikega pomena so za promet redno vzdrževana okrajna cestišča. Mnogi od teh sicer kritizirajo, če se morajo voziti po slabih cestah, vendar si ne vzamejo primerne prilike, da bi pomagali odpraviti škodo na cestnih objektih, ki so jo sami pomagali napraviti.

Velik avtomobilski promet pri nas v povojnem času dan za dnem preizkuša trdnost naših cest. Ob deževnem vremenu nastajajo iz cestnih jamic obsežne mlake, ki se nanje vozniki motornih vozil mnogo ne ozirajo, ker je zanje večkrat važnejši čas od sredstev, ki so jim na razpolago. Prevažano blago je često dokaz, po-

sledic voženj po slabih cestah. Po gladkih cestah je težko kaj razbiti, razsipati ali drugače poškodovati. Zato je kakovost cest odraz državljanu in tuju, kako se pri nas gleda na objekte, ki so v stalni uporabi delovnega ljudstva, ki so vsakomur na razpolago in ki vsakomur le koristijo.

»Teden cest« ne bo uspešno izveden, če se odgovorni funkcionarji ne bodo posvetili skrbi za tehnično pripravo in zvedbo tedna, za pravočasno nabavo gramoza, razvoz gramoza in posipanje cest, če ne bodo koristniki cest nudili pravočasne in dovolj delovne pomoči in razumevanja za obnovo cestišč.

Poverjeništvu za lokalni promet pri OLO v Ptuj je pozvalo krajevne funkcionarje, da bi na svojih področjih uspešno izvedli potrebna dela, da tam ne bo slabih cest. Če bi se pa funkcionarji KLO in OF zadovoljili samo s tem, da so prejeli okrožnice, ceste na njihovem področju pa ne bodo popravljene, cestni objekti ne bodo predstavljali slike dobrih gospodarjev tega dela občeljudske imovine.

Š. V.

## Roditeljski sestanek — uvod v „Teden matere in otroka“

V nedeljo, dne 25. septembra, se je vršil na breški šoli sestanek staršev. Skrb ljudske oblasti za našo mater in otroka je odjeknila tudi na tem sestanku. Prisotni so z odobravanjem sledili izvajanjem tovarišice učiteljice, kako se danes pomaga materi, kako se ustvarja malčkom lepšo otroško dobo, kako se mladini odpira pot do izobrazbe, skratka, kako se mladini gradi srečnejša in lepša bodočnost. Brežani vedo, da se trudi naša ljudska oblast, da bomo vzgojili zdrav, vesel, samozavesten, socialističen rod, ki bo oborožen z resničnim znanjem.

Ker je bil ta sestanek staršev ob otvoritvi »Tedna matere in otroka«, so se odločili breški pionirji, da na tem sestanku obdario Rimelovo mamo, ki je vzgojila v skromnih razmerah veliko priidnih pionirjev. S solznimi očmi je poslušala mamica govor pionirke in nato sprejela razna darila.

## Predplačnikom in zamudnikom

Današnji številki smo priložili položnico z namenom, da omogočimo predplačnikom nakazilo naročnine za IV. četrtletje, zamudnikom pa nakazilo zaostanek.

Dolgovni zamudnikov močno zavirajo napredek našega glasila. Sicer bi laže nagrajevali dopisnike, vršili posnetke mar-

Nedelji. V gradnji je 5 gasilskih domov in to: Loperšice, Grabčinski breg, Gabernik, Mala vas in Lovrenc na Dr. polju.

Vse to delo, ki so ga opravili gasilci ptujskega okraja, pa ne sme biti po-

ljutih kolektivov in objavljali slike, ustvarjali povezavo z dopisniki itd. Vse to je vezano z izdaji

Prepričani smo, da bodo naši naročniki tako s podeželja kot iz mesta razumeli, da spada redno plačevanje naročnine za lokalni teden med vrline zavednih članov OF.

Uprava

zabljeno, temveč mora biti nadaljnja vzpodbuda za delo in da se to delo še mnogo poveča in razširi, kajti le s tem bomo doprinesli pri izgradnji socializma tisti delež, katerega kot državljan FLRJ moremo doprinesiti.

bfs Ne

Shranjevanje krompirja čez zime je torej važna stvar. Paziti je treba na prehud mraz, preveliko toploto in vlago. Kleti morajo biti tako urejene, da odgovarjajo vsem tem pogojem. Tudi zrak v kleti mora biti čist. Okna v suhem vremenu odpiramo, v mokrem in hladnem pa zapiramo ter sploh skrbimo za ventilacijo. Razumljivo je, da moramo krompir več-

krat pregledati in prebrati. Vse gnile in nagnjene gomolje izločimo.

Priporočljivo je, da gospodarstva, k nimajo pravih klet, hranijo krompir posebno semenski, v zasipnicah, v katerih ostane krompir bolj zdrav kakor v vlažnih, zatohlih ali prehladnih kletih. Spravljanje krompirja v globoke jame ni priporočljivo, ker so pretopele.

## V krmljenju z ovsom je treba biti previden

Oves je znan kot eno najboljših krmil ne samo zaradi tega, ker vsebuje obilo hranilnih snovi, temveč predvsem zaradi lahke prebavljivosti in zdravstvenega učinka. Tem lastnostim je pripisati, zakaj je oves za nekatere vrste živali, zlasti za mlado živino, za plemenjake in konje težko nadomestljivo krmilo.

V čem temelji ta zdravstveni učinek, do danes še ni natančno dognano. Domneva se pa, da je ta učinek v nenasredni zvezi s posebnim razmerjem med beljakovinami in toščami. Dolgo časa je veljala polužnina (alkaloid), t. zv. avenin, ki se nahaja v vrhnji plasti zrna, za zdravstveno snov, kar je odkril znanstvenik Sanson, toda drugi strokovnjaki tega niso mogli ugotoviti. Zato se zatrjuje, da ni šgurino, da je avenin v ovsu navzoč Ni pa izključeno, da se v ovsu nahaja kal polužnina ali alkaloid, ali pa da povzroča okusnost ovsu (po mnenju znanstvenika Potta) neka vanilij podobna snov, ki draži žleze, da proizvajajo obilo prebavnega soka, kar pospešuje popolnejšo prebavo.

Med dušičnimi snovmi, ki se nahajajo v ovsu, je najvažnejši albumin, ki se nahaja v 1,2% rastlinskega klica (gladina) in 3,6—5,3% legumina (rastlinske sirne). Razen teh vsebuje zrno tudi encime ali kemične snovi, ki pretvarjajo razne

sestavljene snovi v enostavne spojine. Razlikujemo encime, ki razkrajajo škrob in take, ki razkrajajo beljakovine. Med ogljikovimi vodani (hidrati) so važni škrob, dekstrin in majhne količine sladkorja.

Po Kellnerju vsebuje oves sledeče hranilne snovi: vode 13%, ogljikovih hidratov brez vlaknine 58%, beljakovin 10,3%, vlaknine 10,3%, tošč 4,8%.

Oves ima pa kljub navedenim prednostim za 4% manjšo hranilno vrednost kakor koruza. Če pa primerjamo oves glede vsebine tošč z drugimi žiti, vidimo, da ima sorazmerno največ tošč.

Tošč v žitnih zrnih:

|         |      |
|---------|------|
| oves    | 4,8% |
| ječmen  | 2,1% |
| šenčica | 1,9% |
| rž      | 1,7% |

Organskih snovi ovsu prebavi konj 51%, ovca pa 56%, in sicer:

|                         |       |       |
|-------------------------|-------|-------|
|                         | konj  | ovca  |
| beljakovina             | 8,0%  | 7,0%  |
| tošč                    | 3,2%  | 3,7%  |
| vlaknin                 | 0,7%  | 4,5%  |
| ostalih ogljikovih hidr | 38,0% | 40,0% |

## Fizkultura

ODBOJKA

Polet (Maribor) mlad.: TD Ptuj 3:2

V četrtek, 22. t. m., je gostovalo v Ptuj mladinsko moštvo člana prve zvezne lige Poleta iz Maribora in je odigrala na igrišču UDV-e prijateljsko tekmo v odbojki z moštvom TD Ptuj. V prvem, kakor tudi v drugem setu so Ptujčani s krasno igro nadvladali goste in so odločili oba seta z visokim rezultatom 15:5 in 15:9 v svojo korist. Gledalci in igralci so že bili trdno prepričani v sigurno zmago Ptuj. V tretjem setu pa so se Mariborčani zbrali in z ostrimi udarci zmanjšali rezultat v setih na 2:1. V tem setu so igralci Ptuj popolnoma razočarali in dopustili, da so jih gostje premagali s poraznim rezultatom 15:2. V četrtem setu so imeli Ptujčani zmago tako, akoč že v rokah Prišli so v vodstvo najprej 8:0, nato so vodili že z 11:1, a kljub temu niso znali odločiti ta set v svojo korist in s tem tudi igro. Igralci Poleta so se zbrali in z lepo igro najprej rezultat izenačili, nato pa dobili še drugi set z rezultatom 15:13. V petem, odločilnem setu, se je pričakovala ostra borba za zmago. Nasprotno pa se je s strani Ptuj razvila mlačna igra, ki je prinesla Poletu zmago 15:4 v petem setu in s tem tudi končno zmago srečanja.

Zmaga Poleta je kljub premoči Ptuj v pričetku igre popolnoma zaslužena. Igralci Ptuj bi lahko z malo večjo pazljivostjo odločili igro v svojo korist z rezultatom 3:1. Sodil je Košir. K. M.

NOGOMET

Pionirsko prvenstvo mariborskega okrožja

SD Drava : SD Pesnica (Maribor) 1:0 (0:0)

V nedeljo, 25. t. m., je pionirsko moštvo SD Drave odigralo prvenstveno nogometno tekmo za pionirsko prvenstvo mariborskega okrožja s pionirji SD Pesnice iz Maribora. Tekma se je ves čas odigrala pred vrati gostov, toda ptujski pionirji svoje premoči niso znali izkoristiti in je malo manjkalo, da se tekma ni končala brez gola. Nekaj minut pred koncem je dal Herceg zmagoviti gol.

K. M.

SD Polet II. : TD Ptuj 3:2

V četrtek, dne 22. t. m., je bila v Ptuj na igrišču UDV odigrana prijateljska tekma v odbojki med SD Poletom in TD Ptujem. Zmagal je po težki borbi zaslužen SD Polet iz Maribora.

Moštvi sta se pred približno 100 gledalci predstavili v sledečih postavah:

SD Polet: Sediv, Merčnik, Hacin (Moran), Mihec, Pipon in Horvat.

TD Ptuj: Bezjak, Klinger, Hočevar, Kosi, Jošt in Senčar A.

Kratek potek igre: V prvem setu so prevladovali na terenu igralci TD Ptuj, ki so ta set odločili s premišljeno igro v svojo korist z rezultatom 15:5.

Tudi v drugem setu so pokazali domačini lepo igro. Borba je bila še ostrejša kot v prvem setu. TD Ptuj si je z rezultatom 15:8 ta set tudi osvojil.

Zanimiv je bil tretji set. Moštvo TD Ptuj si je z ostrimi streli osvajalo točko za točko. Vodilo je že 9:0. Tedaj se je Polet popravil in prevzel iniciativo nad igro v svoje roke. Še enkrat so vodili Ptujčani in sicer z rezultatom 13:8. Toda nato se razigranemu nasprotniku niso mogli več upirati in so tretji set izgubili z rezultatom 13:15.

V naslednjih dveh setih je na igrišču prevladovalo moštvo Poleta. Domačini so razočarali gledalce s svojo nervozno igro. Izgubili so oba seta (9:15, 4:15). Pri gostih se je najbolj odlikoval Sediv, pri domačinih pa Jošt in Bezjak. Sicer pa je tudi ta poraz za Ptujčane relativen uspeh, kajti Polet spada med najboljša moštva v Sloveniji.

### TEORIJA V ZADRUŽNI PRAKSI

## Zadružniki bodo krompir pravilno vskladiščili

Dipl. ing. Zorec Egon

Način shranjevanja krompirja preko zime je za njegovo stanje spomladi odločilnega pomena. Posebno smotno pa je treba ravnati s prezimovanjem semenskega krompirja, od katerega kvalitete je odvisen v veliki meri pridelek prihodnjega leta.

Krompir moramo shraniti tako, da ne bo gnil, zmrznil in spomladi odganjal. V pretopli shrambi se predčasno zbudi ter začne kaliti. Koli se razvijejo iz najbolj razvitih oči, iz katerih bi se po saditvi razvili močni poganjki. Znano pa je, da močnejša rastlina laže kljubuje škodljivcem in boleznim. Treba je torej paziti na to, da je v shrambi ne razvije prevelika toplota, ker predčasno kalenje in izgubo najmočnejših poganjkov spremlja tudi izsuševanje gomoljev in izguba rednih snovi. V preveliki toploti imajo tudi bakterije raznih boleznih boljše življenjske pogoje, ki se bohotno razvijajo in povzročajo gnitje gomoljev.

Kakor vidimo, ima toplota odločilen vpliv na izpremembe gomoljeve tvarine v času prezimovanja. Vsem je znano, da dobi krompir, ki ga hranimo v kleti, kjer je nižja temperatura od 6°C, sladek okus in da je za uživanje neprimeren. Vsakega bo zanimalo, kaj je vzrok tej izpremembi in kako bi izboljšali svojstva takih gomoljev. Krompirjev gomolj je živo telo, ki diha ter s tem omogoča svoje življenje in pozneje v zemlji razvoj v rastlino. Pri dihanju izloča plin — ogljikov dioksid in vodno paro, torej iste snovi, iz katerih je gomolj v rastni dobi zgradil škrob, katerega vsebuje gomolj okrog 18%. Ker škrob ne more služiti kot snov, ki bi jo gomolj lahko porabil za dihanje,

se mora najprej spremeniti s pomočjo v njem se nahajajočih kemičnih snovi, imenovanih encimov, v sladkor. Slednji se šele pri dihanju spremeni v navedene spojine. Pri nižji toploti, to je pod 6°C, tvorba sladkorja v gomolju ni v sorazmerju z dihanjem in s spremembo sladkorja v ogljikov dioksid in vodo. Pri nižji toploti je dihanje gomoljev zelo omejeno, učinek encimov, ki izpreminjajo škrob v sladkor, pa je isti. Ker pa se v tem slučaju pri dihanju porabi manj sladkorja, se ta v gomolju nakopiči in ima vsebina gomolja za to sladek okus. Vendar so taki gomolji še vedno dobri in uporabi čez kakih 14 dni, če jih prenesemo v prostor s toploto okrog 20°C. Višja toplota namreč pospešuje dihanje in s tem porabo sladkorja.

Drugo izpremembo pa opazimo na gomoljih, ki prezimujejo v kleti, kjer je toplota padla pod ničlo torej tam, kjer zmrzuje voda. V takšni temperaturi zmrznejo namreč tudi gomolji, ki po odtajanju začno gniti, kot taki pa niso več primerni za sajenje ali za hrano.

Kakor škoduje pre nizka toplota krompirju, škoduje tudi prevelika posebno spomladi, ker se krompir pri toploti okrog 10°C prebudi iz zimskega spanja ter začne že v kleti kliti. S tem izgubi gomolji veliko hranilnih snovi ter postanejo za sajenje manj vredni. Da bi preprečili zmrzovanje, kakor tudi vse ostale navedene spremembe na krompirju, moramo krompir hraniti v kleti, kjer je stalna toplota 6 do 8 stopinj C. V hladnejši kleti ga je treba pokriti z vrečami ali čim podobnim.